

Anmälare:

S " ---
' " --

Motpart:

Acta Kapitalförvaltning
Box 1060
101 39 Stockholm

Ombud:

A ' ' .
^ . --
'

Tvisten: Rådgivning

NÄMNDENS AVGÖRANDE

Nämnden avslår yrkandena.

YRKANDEN M.M.

har, som nämnden uppfattat det, yrkat ersättning motsvarande den investering han gjort i Valutaobligation Tillväxtmarknader III. Grunden för yrkandet är att Acta kapitalförvaltning varit vårdslöst i sin rådgivning.

har i huvudsak anfört följande.

Han bokade ett möte med Acta den 19 februari 2007 för att omplacera delar av sitt kapital, 300 000 kr, från aktier och ränteplaceringar till säkrare och mindre riskabla investeringar. Vid ett efterföljande möte den 9 mars 2007 fick han rådet att ta ett lån på 300 000 kr för att placera i valutaobligationer. Hans avsikt var att omplacera 300 000 kr och inte att dessutom låna 300 000 kr. Eftersom rådgivaren informerade honom om att risken för placeringen endast uppgick till räntekostnaden, 45 000 kr, jämte Actas avgifter tyckte han att investeringen var säker så nära inpå hans 60-årsdag. Han följde därför rådgivarens förslag och tecknade den 13 mars 2007 Valutaobligation Tillväxtmarknad III till ett värde om 300 000 kr. Rådgivaren föreslog också att han skulle belåna sitt hus för att investera i fler av Actas produkter. Han avböjde dock då han av princip är emot att stå i skuld och endast haft ett enda lån under hela sitt liv. Vid mötet inför tecknandet av valutaobligationen hade han specifika frågor rörande uppgiften om emittentrisken i Actas informationsmaterial, nämligen att avkastningen och kapitalskyddet berodde på emittentens kreditvärdighet och förmåga att betala på förfallodagen. Rådgivaren sa då att han inte behövde bekymra sig över detta. Den enda risk han löpte var de faktiska kostnaderna för lånet, dvs. räntor och avgifter. Det var därför med bestörtning han den 3 oktober 2008 tog emot ett brev från Kaupthing Bank med krav på ytterligare säkerhet för valutaobligationerna. Han har inte vid något tillfälle blivit informerad om andra risker med

valutaobligationen än att förlora ränta och avgifter. Han har inte fått sådan information som föreskrivs i 8 kap. 22 § lagen om värdepappersmarknad.

Hans tidigare erfarenhet av finansiella instrument omfattar i första hand fonder (cirka två byten per år) och ett fåtal aktieaffärer. Han har aldrig tidigare investerat i indexobligationer eller lånefinansierade papper. Han informerade rådgivaren om att han av princip var emot att ta lån. Eftersom rådgivaren i skrift bekräftade att risken endast uppgick till 60 000 kr valde han att köpa Valutaobligation Tillväxtmarknader III. Om Actas information skulle ha varit rättvisande borde lånet om 300 000 kr ha funnits med på hans investeringsöversikt. Actas information har alltså varit vilseledande. Hade han förstått att risken var 360 000 kr istället för 60 000 kr hade han aldrig valt att teckna obligationen.

Rådgivningen har inte varit rättvisande och tydlig. Den har i stället varit vilseledande och vårdslös. Han är därmed berättigad till kompensation.

Acta Kapitalförvaltning har motsatt sig yrkandena.

Acta Kapitalförvaltning har i huvudsak anfört följande.

Det första rådgivningsmötet ägde rum den 19 februari 2007. Det upprättades då en behovsanalys. Vid nästa möte i mars 2007 presenterade rådgivaren ett placeringsförslag, som tagits fram mot bakgrund av den information som tidigare framkommit om behov och önskemål avseende kapitalplaceringar. Rådgivaren föreslog bl.a. att 39 000 kr skulle placeras i aktiefonder, 105 000 kr i hedgefonder och 163 000 kr i en fastighetsportfölj. Därutöver föreslogs att omkring 60 000 kr skulle investeras i Valutaobligation Tillväxtmarknader III.

För att öka möjligheterna till värdetillväxt föreslog rådgivaren att obligationen skulle belånas, vilket är vanligt i fråga om den här typen av produkter. Han fick fullständig information om de produkter som Acta rekommenderade, inklusive produktbroschyrer och villkor. Inga produkter tecknades vid detta möte utan han funderade igenom de föreslagna placeringarna till den 13 mars 2007, då han tecknade sig för några av de produkter som fanns med i förslaget.

Han informerades tydligt om riskerna med placeringarna och belåningen av valutaobligationen. Detta framgår tydligt av både det faktaark om lånefinansiering av Valutaobligation Tillväxtmarknader III och placeringsförslaget, som undertecknats av honom.

Den s.k. emittentrisken diskuterades särskilt, varvid rådgivaren på hans frågor bekräftade att återbetalningen av kapitalbeloppet var beroende av emittentens betalningsförmåga vid löptidens slut. Någon större risk för att Lehman Brothers skulle sakna betalningsförmåga ansågs dock inte föreligga och diskussionerna utgick därför i övrigt främst från risken för det egeninvesterade beloppet om ca 60 000 kr avseende inbetald ränta och Actas avgifter.

Valutaobligation Tillväxtmarknader III har emitterats av Lehman Brothers Treasury Co. B.V. med Lehman Brothers Holdings Inc. som garant. Vid tidpunkten för utgivandet av obligationerna hade båda dessa företag starka kreditbetyg (A+). Det fanns inga kända omständigheter som tydde på att det förelåg någon särskild risk med produkten och

valutaobligationen behandlades därför av Acta, liksom av övriga aktörer på marknaden, som en säker investering, men ändå upplystes om riskerna med placeringen. Detta anges i informationsmaterialet avseende valutaobligationen som rådgivaren tillhandahållit

1. På den undertecknade anmälningssedeln för Valutaobligation Tillväxtmarknader III har _____ även bekräftat att han självständigt tagit del av och förstått villkoren i såväl prospekt som informationsbroschyr.

Vad gäller de lån som tagits upp av _____ avseende valutaobligationen är Acta endast förmedlare av lånet och inte part i låneavtalen.

Acta har inte gjort sig skyldigt till vårdslös rådgivning. Det går inte heller i nuläget att bedöma värdet på valutaobligationen. Det föreligger således inte någon skada.

NÄMNDENS BEDÖMNING

Tvisten gäller huruvida Acta Kapitalförvaltning gjort sig skyldigt till vårdslös rådgivning, om detta föranlett ren förmögenhetsskada och om Acta i så fall har att svara för skadan.

I ärendet är lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter tillämplig (rådgivningslagen). I 5 § förskrivs att näringsidkaren i sin rådgivningsverksamhet ska iaktta god rådgivningssed och med tillbörlig omsorg ta tillvara konsumentens intresse. Rådgivaren ska vidare anpassa rådgivningen efter konsumentens önskemål och behov samt inte rekommendera andra lösningar än sådana som kan anses lämpliga för konsumenten. För att kunna göra en sådan anpassning av rådgivningen krävs att rådgivaren gör en kartläggning av konsumentens förkunskaper, ekonomiska och andra förhållanden, önskemål och syften med placeringen samt riskbenägenhet. Näringsidkaren är skyldig att avråda konsumenten från att vidta åtgärder som inte kan anses lämpliga med hänsyn till konsumentens behov, ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter.

Enligt 4 § ska rådgivaren dokumentera vad som förekommer vid rådgivningen och lämna ut dokumentation till konsumenten. Syftet med det är bl.a. att det i efterhand ska vara möjligt att reda ut vad som sagts och gjorts vid rådgivningen.

Av 6 § rådgivningslagen följer att näringsidkare som genom finansiell rådgivning uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar konsumenten ren förmögenhetsskada ska ersätta skadan. Bestämmelserna utgör en kodifiering av den praxis som tidigare gällt på området (prop. 2002/03:133 s. 31). Av lagförarbetena framgår att näringsidkarens skyldigheter enligt 5 § samma lag bör kunna utgöra en utgångspunkt vid bedömningen av om rådgivaren agerat vårdslöst eller inte vid rådgivningen och att det föreligger en presumtion för att rådgivaren agerat vårdslöst om denne inte iakttagit de grundläggande krav på finansiell rådgivning som ställs upp i lagen. Det framhålls samtidigt i förarbetena att det som vid all annan vårdslöshetsbedömning ska göras en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet som slutligt avgör om vårdslöshet föreligger eller inte. Även näringsrättsliga bestämmelser, exempelvis ovan redovisade föreskrifter, är av betydelse vid bedömningen av om en rådgivarens agerande varit vårdslöst (NJA 1995 s. 693). Det förhållandet att det som här riktats kritik mot rådgivningsföretagets verksamhet innebär dock inte att det med automatik föreligger ersättningsgrundande vårdslöshet. I stället krävs det vid den civilrättsliga bedömningen en prövning i det enskilda fallet om vårdslöshet föreligger, om det uppkommit ren förmögenhetsskada, om det föreligger

adekvat kausalitet mellan vårdslösheten och skadan och om hur stor skadan i förekommande fall är.

Det är den skadelidande som har att bevisa att motparten vållat skada genom vårdslöshet och att det föreligger ett orsakssamband mellan vårdslösheten och skadan (adekvat kausalitet). Konsumenten ska vidare visa omfattningen av skadan.

I lagförarbetena framhålls att skadeståndsansvaret enligt lagen inte innebär att det införts ett skadeståndsansvar för "dåliga råd". Det förhållandet att konsumenter förlorar pengar på grund av att aktiekurser faller, att räntenivåer ändras eller liknande är således normalt sett inte följden av vårdslös rådgivning. Skadeståndsbestämmelserna har med andra ord inte till syfte att kompensera konsumenterna för upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna eller att eliminera de riskmoment som alltid finns vid placeringar i finansiella instrument. Tanken är i stället att skadeståndsansvaret ska träffa rådgivare som på ett eller annat sätt i sin rådgivning avviker från den gängse normen i sitt arbetssätt eller bedömningar.

Nämnden konstaterar inledningsvis att rådgivningen skett före den 1 november 2007. Bestämmelserna i 8 kap. 22 § lagen om värdepappersmarknad är således inte tillämpliga i ärendet. Tillämpliga är i stället ovan angivna bestämmelser i 1 kap. 7 § lagen om värdepappersrörelse jämte Finansinspektionens föreskrifter (2002:7) om uppföranderegler på värdepappersmarknaden.

Den produkt som investerat i brukar benämnas "indexobligation", "valutaobligation", "aktieindexobligation", "strukturerad produkt" eller liknande och består av dels en obligation, dels en option kopplad till ett index relaterat till valutor, aktier, råvaror eller dylikt. Den som investerar i sådana indexobligationer tar ibland upp ett banklån motsvarande obligationens nominella belopp, dvs. det belopp som under alla förhållanden ska återbetalas när obligationen förfaller till betalning. Investeraren betalar med eget kapital dels förskottsräntor till banken, dels avgifter.

Har med anledning av Actas rådgivning köpt bl.a. Valutaobligation Tillväxtmarknader III, som emitterats av Lehman Brothers och belånats till 300 000 kr hos Kaupthing Bank. Lånet förfaller till betalning samtidigt som den av Lehman Brothers utgivna obligationen förfaller. Lehman Brothers har hösten 2008 kommit på obestånd. I förskottsränta och avgifter har han betalat 58 980 kr.

Har gjort gällande att rådgivaren gjort sig skyldig till vårdslös rådgivning som Acta har att svara för. Han har hävdat att rådgivaren vilselett honom genom påståendet att det enda han riskerade var det belopp om 45 000 kr som avsett ränta och avgifter samt genom att inte informera honom om risken för att han skulle bli betalningsskyldig för krediten om utställaren gick i konkurs (emittentrisken).

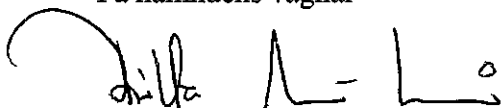
Har undertecknat information om innebörden av Valutaobligation Tillväxtmarknader III. Det framgår av informationen att obligationerna varit belånade. Han har också undertecknat en teckningsanmälan vari det anges att det är fråga om en kreditansökan hos Kaupthing Bank.

Som Finansinspektionen i liknande fall konstaterat i sin tillsynsverksamhet uppvisar ovan redovisade handlingar och övrigt av Acta åberopat material brister och otydligheter, bl.a.

när det gäller emittentrisk, det förhållandet att valutaobligationerna varit belånade och innebörden av detta (se Finansinspektionens pm 2009-06-25, Dnr 08-11174).

Informationen hade således kunnat vara tydligare. Nämnden kan dock på föreliggande utredning och vid en civilrättslig bedömning inte finna att . . . visat att rådgivningen brustit i sådan grad att Acta gjort sig skyldigt till skadestandsgrundande vårdslöshet i den mening som avses i rådgivningslagen. Hans yrkande ska därför avslås.

På nämndens vägnar

Britta Ahnmé Kågerman
nämndens ordförande

I avgörandet har också deltagit avdelningsordförandena Bertil Kallner (skiljaktig) och Anders Norin (referent) samt ledamöterna Ursula Cronsten (skiljaktig), Anna Jansson, Lars Lindgren och Lars Zacharoff.

Föredragande: Cecilia Blomqvist

Avdelningsordföranden Bertil Kallner och ledamoten Ursula Cronsten är skiljaktiga enligt följande.

Vi kan instämma i majoritetens redogörelse för gällande rätt och har inte heller några avgörande invändningar mot redogörelserna för vad parterna anfört. Vi vill dock komplettera med en fylligare redogörelse för innehållet i det material som redovisas i ärendet. Med utgångspunkt i den redogörelsen gör vi en annan bedömning av om lagkravet god rådgivningssed uppfyllts och om Acta med tillbörlig omsorg tagit tillvara konsumentens intressen.

Lagen om finansiell rådgivning till konsumenter är en skyddslagstiftning som syftar till att skapa en god balans mellan näringsidkare och konsument. Dess syfte är inte att kompensera för risker som är förknippade med finansiella placeringar. En god balans mellan parterna uppnås om rådgivningen anpassas till förutsättningarna i det enskilda fallet och leder till att konsumenten får sådan information, att han eller hon förstår innebörden och möjliga konsekvenser av ett investeringsbeslut. I lagen uttrycks detta så att rådgivningen ska ske enligt god sed. Om konsumenten ska kunna fatta ett välgrundat beslut förutsätter detta en tydlig beskrivning av de finansiella instrument som föreslås och förklaring av branschspecifika begrepp och uttryck. Likaså att de risker som är förknippade med instrumenten förs fram klart och tydligt. Om syftet ska uppnås måste rådgivningen ske med en detaljeringsgrad som är väl anpassad till konsumentens kunskaper. Budskapet får inte döljas, förringas eller skapa oklarhet kring fakta som kan vara av betydelse för investeringsbeslutet. Inte heller får det vara motstridigt eller inbegripa jämförelser, som inte är relevanta eller rättvisande eller som kan ge felaktig föreställning om möjlig avkastning genom en ensidig hänvisning till tidigare uppnådda resultat.

Näringsidkaren ska inte endast iaktta god rådgivningssed i nyss angiven bemärkelse utan också med tillbörlig omsorg ta tillvara konsumentens intressen. Det betyder bl.a. att

näringsidkaren ska sätta konsumentens intressen före andra intressen och vara lojal mot konsumenten. Omsorgsplikten ställer krav på ett objektivt och neutralt förhållningssätt. Rådgivaren bör således klargöra förutsättningarna för rådgivningen, exempelvis om denna är begränsad till vissa typer av instrument, del av marknaden, speciella samarbetsparter eller andra omständigheter som kan väcka frågor om lojalitet och ge konsumenten anledning att söka rådgivning även på annat håll.

För att i efterhand rätt kunna bedöma det rimliga i de råd som lämnas är det föreskrivet i lagen att vad som förekommit från båda parter under rådgivningen ska dokumenteras. De förutsättningar och omständigheter som kan utläsas av denna dokumentation måste enligt vår uppfattning vara förenlig med de råd som lämnas. Stränga krav måste ställas på tydlighet och fullständighet. Konsekvenserna av eventuell otydlighet faller tillbaka på rådgivaren.

Fråga om Acta agerat enligt god rådgivningssed kan inte stanna vid ett formellt konstaterande av att det upprättats dokumentation, som konsumenten genom påteckning av handlingar förklarar sig ha tagit del av och förstått. Dokumentationen måste granskas i sak.

Om rådgivaren varit vårdslös ska bedömas i ett helhetsperspektiv.

Det har upprättats en s.k. behovsanalys. Det framgår av denna att merparten av de finansiella tillgångar är placerade i pensionsförsäkringar. Det framgår också av analysen att rådgivaren har erfarenhet av investeringar i olika finansiella instrument, bedömd till tre på en femgradig skala men saknar erfarenhet av valutaplaceringar eller belåning av värdepapper. Av en uttrycklig, personlig notering framgår att det viktigaste för rådgivaren är säkra placeringar. Det har antecknats i dokumentet att rådgivaren begränsat andelen hög risk till 100 tkr. Med utgångspunkt i denna behovsanalys har Acta lämnat ett placeringsförslag som omfattar 366 tkr varav indexobligationer utgör 59 tkr. Vid den sistnämnda placeringen finns noteringen "belånas till 300 tkr". Av särskilt intresse i detta dokument är rådgivarens motivering till förslaget: "Placera om kapitalet från aktiemarknad enligt ovan. Syftet är att öka diversifieringen i portföljen och på så sätt sänka risknivån i portföljen. Kund är medveten om risknivån i den belånade indexobligationen. Total risk är 45 000 på 3 år." Det framgår inte av denna dokumentation att det lämnats någon särskild information om valutaplaceringar eller om lånefinansiering av investeringar.

Vi konstaterar att uppdraget var omplacering från aktier till säkrare placeringar. Uppdraget var begränsat till visst belopp och innefattade inte lånefinansierade placeringar. Det framgår av formuleringen i motiveringen att även rådgivaren uppfattat uppdraget på detta sätt. Trots detta omfattar placeringsrådet en lånefinansiering som är lika stor som det kapital som skulle omplaceras. I en odaterad s.k. Investeringsöversikt, som finns ingiven i ärendet och som omfattar de samlade tillgångar, anges att indexobligationen utgör sex procent av den totala investeringen i värdepapper. Detta är enligt vår uppfattning direkt missvisande, då denna beräkning grundas på det förskottsbetalda beloppet för indexobligationen (60 tkr). Beaktas hela investeringen (inklusive den lånefinansierade delen) är andelen mer än 50 procent av den totala investeringen. Mot bakgrund av uttryckliga önskemål om en säker placering och med beaktande av att en investering i indexobligationer innefattar en högre risk än andra placeringar anser vi att inte Actas förslag vara förenligt med god rådgivningssed. Inte heller har konsumenten intressen tagits tillvara i tillbörlig utsträckning.

Det är anmärkningsvärt att vid uppdrag att lämna råd om placering av ett bestämt belopp, att föreslå att beloppet ska utnyttjas för förskottsbetalda kostnader för lån. Det har inte, såvitt framgår av handlingarna, ingått i rådgivningsuppdraget att lämna förslag på lånefinansierade investeringar. har inte i behovsanalysen uttryckt önskemål om att låna pengar för att investera i värdepapper. Enligt vår uppfattning innebär kravet på dokumentation av vad som förekommit vid rådgivningen att skälen för en väsentlig avvikelse från de ursprungliga förutsättningarna tydligt ska anges. Kravet på objektivitet innebär vidare enligt vår uppfattning att de placeringsråd som lämnas ges med konsumentens intressen för ögonen och att rådgivaren är neutral till placeringens inriktning. Utredningen ger inte stöd för att god rådgivningssed har iakttagits i nu angivna avseenden.

Det framgår inte av materialet i vilken utsträckning riskbegreppet har diskuterats innan markerat vald nivå. Det framstår dock inte som sannolikt att , när behovsanalysen fylldes i, vilket rimligen borde ha skett innan placeringsförslaget upprättades, i sin riskbedömning inkluderat den risk som ligger i lånefinansiering av ett värdepapper. Även i detta avseende måste det anses att rådgivningen brustit i kravet på god rådgivningssed.

Acta har som stöd för att rådgivningen inte varit vårdslös åberopat ett av i undertecknat s.k. Faktaark om lånefinansiering av valutaobligationer. Av detta faktaark kan utläsas att indexobligationer oftast utbetalar minimum 100 procent av investeringen vid löptidens slut och därför passar bättre än många andra investeringar för lånefinansiering. Det anges dock tre observandum.

- Kapitalskyddet gäller det investerade beloppet. Förutbetalda kostnader omfattas inte av tillbakabetalningsgarantin.
- Kapitalskyddet på 100 procent används som säkerhet för lånet men gäller bara om man är investerad hela löptiden.
- Även om marknaden skulle sjunka måste räntorna på lånet betalas.

Vi drar den slutsatsen av denna information att det finns ett kapitalskydd för investerat belopp. Begreppet *investerat belopp* kan inte uppfattas på annat sätt än det belopp som investerats i obligationen. Kapitalskyddet täcker inte förutbetalda kostnader. Skrivningen ger motsatsvis intryck av att skyddet i övrigt är heltäckande om man är investerad hela löptiden. Av det exempel på kapitalskyddets funktion som tas upp i faktaarket framgår det att hela det förutbetalda beloppet kan gå förlorat om avkastningen på den underliggande investeringen är negativ eller obefintlig. Däremot finns det inget i exemplet som tyder på att hela investeringen kan gå förlorad. har med sin namnteckning på faktaarket bekräftat att belåning av indexobligationen "innebär en högre risk än utan belåning". Enligt vår uppfattning kan denna formulering inte läggas till grund för ett påstående att accepterat att kapitalskyddet inte är heltäckande. Informationen i faktaarket är enligt vår uppfattning motsägelsefullt och ägnad att missförstås. Den fyller inte kraven på god rådgivningssed.

Acta invänder vidare att det av det överlämnade informationsmaterialet framgår att det fanns en emittentrisk. Att denna risk diskuterats synes parterna också vara överens om liksom att risken bedömdes som obefintlig av rådgivaren i enlighet med då rådande branschuppfattning. Med sin invändning vill Acta göra gällande att blivit uppmärksam på denna risk och själv haft att väga in den. Vi vill ifrågasättas om det är förenligt med god rådgivningssed att lämna sådan motstridig och svårtolkad information.

Informationen i produktblad, broschyr, faktaark och placeringsförslag ska rimligen stämma överens. Om generell eller allmängiltig information strider mot individuell information bör, enligt vår uppfattning och i enlighet med gängse tolkningsprinciper, avseende fästas vid den individuellt lämnade informationen.

Det är ostridigt att _____ skrivit på ett kreditavtal med Kaupthing Bank och att han därmed i förhållande till den banken har ett betalningsansvar för det lånebelopp som använts för investeringen i valutaobligationer.

I lagen om finansiell rådgivning till konsumenter föreskrivs det att en näringsidkare som genom finansiell rådgivning av oaktsamhet orsakar konsumenten ekonomisk skada ska ersätta skadan. Som tidigare framhållits är inte avsikten att skadeståndsansvaret ska kompensera för dåliga råd. Avsikten är att säkerställa att de råd som lämnas ger konsumenten en vederhäftig grund för sitt investeringsbeslut. Rätt till ersättning förutsätter enligt allmänna principer att skadan inträffat; inte bara att den befaras.

En konkret ersättningsskyldighet förutsätter att det finns ett samband mellan det oaktsamma agerandet och skadan, dvs. att Actas oaktsamhet lett till en ekonomisk skada för _____.

Det har när det gäller valutaobligationerna ännu inte uppkommit någon skada. I detta fall kan dock en skada förutses med stor bestämdhet, eftersom det omdiskuterade kapitalskyddet inte kommer att täcka _____ skuld till kreditinstitutet. Vi anser mot denna bakgrund att nämnden bör vara oförhindrad att föra en diskussion i skadestandsfrågan trots att någon skada formellt ännu inte realiserats.

Vi har tidigare redovisat vissa hänsynstaganden som bör vara uppfyllda vid god finansiell rådgivning till konsumenter. Som framgår av vår genomgång av ärendet, anser vi att rådgivningen brustit i flera avseenden. Bristerna är sammantagna av sådan beskaffenhet att Acta i skadeståndsrättsligt hänseende måste anses ha varit oaktsam. Vi fäster därvid särskilt avseende vid den motstridiga, eller i vart fall mycket otydliga, användningen av begreppen *kapitalskydd* och *tillbakabetalningsgaranti* i kombination med uttrycket *investerat belopp*. Vi fäster också stor vikt vid rådgivarens förslag om lånefinansiering trots att den finansieringsformen för investeringen, såvitt framgår av utredningen, inte utgjort ett önskemål från _____ och, som tidigare påpekats, inneburit en väsentligt högre risk än han accepterat i behovsanalysen. Med hänsyn till de begränsningar beträffande risktagande som _____ givit uttryck för kan, enligt vår uppfattning, placeringsrådet inte anses överensstämja med de förutsättningar som dokumenterats i behovsanalyserna. Dokumentationen visar enligt vår uppfattning att Actas agerande inte varit förenlig med god rådgivningssed och att Acta inte i tillbörlig omfattning tagit tillvara _____ intressen. Av detta följer att Acta kan hållas ansvarig för den skada som rådgivningen kan ge upphov till.

Det räcker emellertid inte med att konstatera att Acta varit oaktsam. Det måste även finnas ett direkt orsakssamband mellan Actas oaktsamhet och den påtalade skada. Skadan får inte framstå som slumpmässig i förhållande till händelsen utan den ska ha varit förutsebar. Det kan också uttryckas så att skadan ska ha legat i farans riktning.

_____ har undertecknat lånehandlingar och är därmed ansvarig i förhållande till kreditgivaren. Skuldsättningen har kommit till stånd som en direkt följd av Actas råd. Det finns således ett orsakssamband. Fråga är dock om skadan är slumpmässig eller om risken

för att obligationen inte ska duga som säkerhet för lånet rimligen hade kunnat förutses av Acta. Vid rådgivningstillfället var, som Acta framhållit, en samlad branschuppfattning att det med hänsyn till emittentens kreditbetyg inte förelåg någon konkret emittentrisk. Avgörande för om skadan legat i farans riktning är emellertid inte den individuella emittentens kreditvärdighet vid rådgivningstillfället utan om det vid denna tidpunkt rent allmänt hade kunnat förutses att en obligation är förenad med en emittentrisk. Så är alltid fallet, vilket också understryks av Actas uppgift i det tidigare uppmärksammade informationsbladet, nämligen att kapitalskyddet beror på emittentens kreditvärdighet och förmåga att betala på förfallodagen. Sammantaget innebär detta att det föreligger ett orsakssamband och att skadan legat i farans riktning.

Vi anser inte att lagen ska förstås så att skadeståndsansvar inträde så snart en avvikelse från god rådgivningssed kan konstateras utan det måste vid en sammanvägd bedömning av det inträffade vara fråga om en avvikelse som varit av betydelse för konsumentens möjligheter att på sakliga grunder fatta ett väl avvägt investeringsbeslut. De brister i rådgivningen som vi fäst avseende vid är enligt vår bedömning väsentliga och har påverkat " ". Med hänsyn till att " " accepterat hög risk med avseende på det förskottsbetalda beloppet, anser vi dock inte att förluster hänförliga till detta belopp kan räknas in i skadan.

Sammanfattningsvis anser vi således att Actas rådgivning påtagligt avvikit från god rådgivningssed, att det finns ett samband mellan de lämnade råden och placeringen i valutaobligationen och att skadan vid rådgivningstillfället legat i farans riktning. Vid denna bedömning är Acta enligt lagen om finansiell rådgivning till konsument skyldig att ersätta den skada som den oaktsamma rådgivningen kan komma att ge upphov till den dag konsekvenserna av rådgivningen till fullo inträder.